

Koje su vaše životne vrijednosti? Obitelj, zdravlje, novac ili što drugo?

Vrijednosti su načela i standardi ponašanja, nečija prosudba o tome što je bitno u životu. Vrijednosti nam omogućavaju da upravljamo svojim osjećajima i svojim ponašanjem, onim što mislimo i govorimo. Ponašanje ljudi u komunikaciji internetom razlikuje se od onoga u komunikaciji licem u lice. Ljudi se osjećaju mnogo slobodnije kad komuniciraju *online*, posebno ako su anonimni. Anonimnost – korištenje lažnim imenom ili nadimkom, može utjecati na ljude da izmišljaju priče, šire glasine, vrijeđaju, dijele privatne informacije i da se slobodnije izražavaju i kažu što nikad ne bi rekli nekomu u lice. Na taj način mogu naštetiti sebi i drugima, pa je vrlo važno i u *online* komunikaciji biti odgovoran, kako prema sebi, tako i prema drugima.

Online komunikacija predstavlja našu osobnost. Podjela na *online* i *offline* komunikaciju odnosi se samo na sredstva kojima se koristimo dok komuniciramo.

U *online* i *offline* komunikaciji pokazujemo tko smo i koje su naše vrijednosti. *Online* komunikacija nije nešto što bismo trebali posebno učiti, vrijede ista pravila kao u stvarnome svijetu.

Jesi li „svoj“ *online*? Ako nisi, tko si?

U stvarnome svijetu prilično je jasno tko smo, ali je činjenica da u digitalnome svijetu možemo biti tko želimo. Na internetu sami biramo kako ćemo se predstaviti drugima.

Postoje mnogi razlozi zbog kojih se netko lažno predstavlja:

- želi se svidjeti drugima
- pokušava pronaći prijatelje jer nije prihvaćen
- kako bi vrijeđao druge
- kako bi pisao ružne i uvredljive komentare
- kako bi rekao nešto što nikad ne bi rekao licem u lice.

Razgovarajte sa svojim djetetom o anonimnosti. Samo zato što je anonimno, ne znači da ne može biti otkriveno. Ono mora postati odgovorno za svoje postupke i kad se anonimno predstavlja. Postavljajte mu pitanja o njegovu *online* identitetu. Nemojte previše žuriti u brizi i osudi. Njegov identitet može značiti nešto važno. Identitete utemeljene na mržnji i nasilju treba potpuno izbjegavati. Nijedno dijete ne smije biti povezano s neprimjerenim i neetičnim ponašanjem.

Potaknite svoje dijete da razmisli o tome tko želi biti u *online* životu. Je li *online* identitet koji trenutačno ima onakav kakav dojam želi ostaviti? Kakav želi imati za pet ili deset godina? Podsjetite ga da ima moć kreirati i kontrolirati svoj *online* identitet i ugled. Bitno je da preuzme odgovornost za svoje *online* predstavljanje i da uvijek ima na umu kako njegovo ponašanje može utjecati na one s kojima komunicira *online*.

Recite svomu djetetu da se i u *online* komunikaciji pridržava pravila ponašanja koja vrijede dok komunicira *offline*:

- Uvijek se iskreno predstavi.
- Komuniciraj *online* onako kako bi komunicirao licem u lice.
- Ne uključuj se u razgovore koje smatraš neprimjerenima.
- Nemoj reći ili učiniti stvari koje štete drugim ljudima ili iznevjeriti njihovo povjerenje.
- Ne objavljuj ništa uvredljivo.
- Kad si anonimna, ne znači da ne moraš biti odgovoran.
- Budi odgovoran prema sebi i drugima.

Obiteljske aktivnosti

Sa svojim djetetom na internetu pronađite članke s komentarima. Usporedite komentare onih koji se prijavljuju imenom i prezimenom s komentarima onih koji su anonimni. Unesite u Google svoje ili djetetovo ime i prezime i provjerite koje se informacije o vama tamo nalaze. Razgovarajte o pronađenim informacijama.

Ako želite znati više, pročitajte članke *Naučite djecu pozitivnim životnim vrijednostima, Zašto na internetu gubimo samokontrolu ponašanja*, petzanet.HR/Modul4/poveznice.